
EEN WAARNEMING VAN PREDATIE VAN EIEREN VAN DE HONDSHAAI (*SCYLLIORHINUS CANICULUS*)- MARTIN C. CADÉE

Predatie van eieren van haaien en roggen is geen bijzonderheid. Vaak worden eikapsels met beschadigingen gevonden die er op wijzen dat de inhoud is geconsumeerd. Eieren van haaien en roggen worden regelmatig gevonden met kleine ronde gaten (Cox & Koob, 1993; Cox, Walker & Koob, 1999), die er op wijzen dat de inhoud is geconsumeerd door een ander dier. Vaak zijn slakken de predatoren. Zij veroorzaken meestal kleine, ronde gaten die vaak karakteristiek zijn voor een bepaalde slak of slakkenfamilie (Lucifora & Garcia, 2004). Vooral Naticidae en Muricidae zijn hierom bekend, maar ook de wulk eet soms roggeneieren (Cox & Koob, 1991).

Voor andere beschadigingen (Smith & Griffith, 1997) is het moeilijk te achterhalen welk dier hiervoor verantwoordelijk is. Vaak krijgen vissen de schuld, maar de bewijsvoering is meestal niet sterk. Wel zijn embryo's van de hondshaai gevonden in de maag van een andere soort haai (Barull & Mate, 2001).

Figuur 1: Kluit met 19 eikapsels van *Scylliorhinus caniculus* (Hondshaai) gevonden door M.L. Cadée op 6 maart 2008 op het strand ten zuiden van Noordwijk (foto: Martin Cadée).

Het is te verwachten dat het eikapsel bij zo'n actie ernstig beschadigd wordt. Ook blijken zee-egels eieren van roggen te consumeren, maar zij eten ook de buitenkant op en schijnen zelfs aan lege eikapsels te eten (Cox & Koob, 1991).

Bij een wandeling met mijn dochter Margo en hond Timo over het Noordwijkse zuiderstrand (het hondenstrand, omdat dit het hele jaar voor honden toegankelijk is), op 6 maart 2008, bleken er veel hondshaai-eikapsels te zijn aangespoeld. Bijzonder was de vondst door Margo van een kluit van 19 hondshaai-eieren (fig. 1)! Maar ook kleinere kluiten eikapsels van 5 en 4 stuks werden opgeraapt. In totaal leverde de wandeling over ongeveer 1,5 km strand 31 eikapsels van de hondshaai op, als volgt verdeeld: 1x 19 exx., 1x 5 exx., 1x 4 exx., 1x 2 exx. en één los exemplaar.

Thuis werden de eikapsels schoongemaakt en daarbij bleken bij de groep van 4 eikapsels nog de resten van tenminste één ander eikapsel aanwezig te zijn. Dit extra eikapsel is kennelijk grotendeels opgegeten. Alleen twee aanhechtingsdraden en de zijkant van het kapsel waren nog aanwezig (foto 9). Zo'n vorm van beschadiging is mij nog niet eerder opgevallen.

Deze vorm van predatie lijkt me niet door de gebruikelijke slakkenpredatoren (tepelhoorns en wulken) te zijn uitgevoerd, want die maken ronde gaatjes. Het kan hier dus om vissen gaan of zee-egels.

Ook enkele andere eikapsels vertonen gaten en beschadigingen die niet op boorgaten van slakken lijken. Dat is geen bijzonderheid: zulke beschadigingen komen regelmatig voor. Maar de afgebeelde beschadiging leek me interessant genoeg om in het Zeepaard te melden.

Hondshaai-eikapsels spoelden begin van dit jaar in grotere aantallen aan. Behalve de vondst van deze 31 eikapsels vond ik 7 en 8 februari bij Noordwijk en Katwijk respectievelijk 23 en 15 ex, ook vaak in wat grotere kluiten. Kennelijk gaat het vrij redelijk met de Hondshaai, dit in tegenstelling tot de roggen, waarvan ik tijdens deze tochten slechts 4 eikapsels van *Raja clavata* (stekelrog) vond op 7 februari bij Noordwijk.

LITERATUUR

BARRULL, J. & I. MATE, 2001. First confirmed record of angular roughshark *Oxynotus centrina* (Linnaeus, 1758) predation on shark egg case of small spotted catshark *Scyliorhinus canicula* (Linnaeus, 1758) in Mediterranean water. *Annals for Istran and Mediterranean Studies* 23: 23-28.

- COX, D.L. & T.J. KOOB, 1991. Predation on eggs of the little skae (*Raja erinacea*) in the gulf of Maine. *The Bulletin, Mount Desert Island Biological Laboratories* 30: 123-124
- COX, D.L. & T.J. KOOB, 1993. Predation on elasmobranch eggs. *Environmental Biology of Fishes* 38: 117-125
- COX, D.L., P. WALKER & T.J. KOOB, 1999. Predation on eggs of the Thorny Skate. *Transactions of the American Fisheries Society* 128: 380-384
- LUCIFORA, L. & V. GARCIA, 2004. Gastropod predation on egg cases of skates (Chondrichthyes, Rajidae) in the southwestern Atlantic: quantification and life history implications. *Marine Biology Vol. 145(5)*: 917-922.
- SMITH, C. & C. GRIFFITHS, 1997. Shark and Skate egg-cases cast up on two South African beaches and their rates of hatching succes, or causes of death. *S. Afr. J. Zool.* 32: 112-117.

Adres van de schrijver:
Klimroos 35, 2317 GD Leiden
mc.cadee@casema.nl

MEDEDELING: EXCURSIES VAN DE SWG

Zondag 22 maart 2009: kor-excursie bij Katwijk o.l.v. Joop Verkuil. Iedereen is welkom! Verzamelen om 15.00 uur op de grote parkeerplaats van Katwijk-Noord nabij het informatiebord bij het fietspad aan de noordwestzijde van de parkeerplaats.

Zondag 26 april 2009: excursie naar het noordelijkste stukje strand van Noord-Holland net onder Huisduinen. Verzamelen om 14.00 uur (laagwater om 15.46) op het parkeerterrein bij restaurant Duinoord (Verfalleweg 622, 1783 BW Den Helder). Deelnemers s.v.p. aanmelden bij Rien de Ruijter (072-5721203) of Jan Sterringa (0226-320333).

ADVERTENTIE: GEZOCHT VITA MARINA & DE KOR

Te koop gevraagd: oude jaargangen van Vita Marina (1939-1963) en De Kor (1953, 1970, 1973-1979). Vita Marina verscheen eerst van november 1939 tot april 1940. In 1950 begon het blad weer als De Kor, maar vanaf 1953 ontstonden 2 bladen: Vita Marina en De Kor. Gerard Heerebout, Oostmolenweg 49, 4481 PK Kloetinge, e-mail: gerard@heerebout.nl